

Markise over æbler øger udbytte, kvalitet og overskud

17. marts 2016 af: Hanne Lindhard, GartneriRådgivningen og AU, Institut for Fødevarer, Årslev.

Æbler dyrket under markiser har i forsøg givet et overskud på ca. 50.000 kr. per år. Der er dog stadig usikkerhed bl.a. om, hvor længe markiser af plastik kan holde

Forsøg i æbler har vist, at markiseoverdækning øger udbyttet og reducerer skader efter svampesygdomme. Markisen beskytter mod vejrlig, hagl og solskold og reducerer skader og skrub på frugterne. Den indre frugtkvalitet - det vil sige fasthed, sukker, syre - påvirkes ikke af overdækningen.

Forskningsprojektet ProtectFruit har undersøgt effekten af overdækning, og i vores forsøg gav usprøjtede, overdækkede æbler af sorten Elshof i gennemsnit over tre år et udbytte på 25,5 ton. Usprøjtede Elshof gav til sammenligning et udbytte på 14,7 ton og mange flere skadede frugter, mens frugt sprøjtet med økologiske midler (svovl og kaliumbicarboinat) gav 21 ton per ha. Usikkerheder og ulemper

En overdækning medfører ekstra omkostninger til stativ og plastik samt ekstra arbejdsindsats til opsætning og nedtagning. For at plastikken skal holde i længere tid, skal den efter høst enten rulles sammen i toppen eller tages af. Overdækningen skal være oppe fra skurvæsonen starter i marts og til efter høst.

Desuden er systemet så nyt, at det stadig er usikkert. Om det virker i meget våde år, og en række andre spørgsmål er også uafklarede: Hvordan går det med indholdsstofferne i frugterne og med insekterne på længere sigt? Hvor mange år kan stativ og

plastik holde, og hvordan med det kosmetiske? Hvordan ser det ud i landskabet? Nogle af disse spørgsmål arbejder vi videre med i ProtectFruit.

50.000 kr. i overskud pr. ha

De ekstra udgifter til dyrkning med markiser er 300.000 kr. per ha til materialer i opsætnings-såret samt 400 arbejdstimer til opsætning. Dernæst 270 timer til op- og nedtagning af markisen hvert år. I år otte vurderer vi, at der skal nyt plastik på. Det er en ekstra udgift på 150.000 kr. Det store spørgsmål i denne produktion er derfor, om plastikken kan holde i otte år eller ej.

Med et udbytte på 25,5 ton, hvoraf 20 pct. er frasorteret til most til en lavere pris og en pris pr. 1 kg konsumæbler på 9,00 kr., beregnes overskuddet til ca. 50.000 kr. per ha per år. Dette er et gennemsnit over plantagens levetid, som er sat til 15 år. Hvis plastikken skal skiftes en gang mere, reduceres overskuddet til ca. 40.000 kr. per ha per år.

Af dette beløb skal beregnes udgifter til hegning, investeringer i maskiner samt forrentning og afskrivninger.

Muligheder med markiser

Udbyttet hos økologiske avlere med intensive dyrkningssystemer, hvor der ikke bliver sprøjtet, vurderes at være 13 ton per ha som gennemsnit over sorter og år. Heraf vurderes det, at 55 pct. af udbyttet er konsumfrugt og 45 pct. går til most. Med disse udbytter og samme priser som i eksemplet herover beregnes der et overskud på ca. 3.000 kr. per ha per år som gennemsnit over 15 år.

Hos økologiske avlere, som bruger de tilladte hjælpestoffer, er der opnået et udbytte på 19 ton per ha i sorten Elstar. I dette scenarie bliver overskuddet per ha per år i 15 år på ca. 40.000 kr. Af de her nævnte overskud skal der beregnes udgifter til hegning, investeringer i maskiner samt forrentning og afskrivninger.

ProtecFruit er et Organic RDD 2 projekt finansieret af GUDP og koordineret af ICROFS

<http://icrofs.dk/forskning/dansk-forskning/organic-rdd-2/protecfruit>

